

ТЕМА 4. ІНСТИТУЦІЙНА СТРУКТУРА РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

1. Структура ринку фінансових послуг
2. Небанківські кредитні інститути

Загальна структура ринку фінансових послуг

№	Ознаки класифікації	Сегменти фінансового ринку
1	За терміном обігу фінансових активів	- - ринок грошей; - - ринок капіталів.
2	За видами фінансових активів, що обертаються на ринку	- - ринок цінних паперів; - - валютний ринок; - - ринок фінансових послуг; - - ринок золота та інших дорогоцінних - металів і каменів; - - ринок нерухомості.
3	За умовами обертання фінансових активів	- - первинний; - - вторинний.
4	За організаційними формами	- - біржовий (організований); - - позабіржовий (неорганізований)
5	За швидкістю реалізації угод	- - за негайною реалізацією – ринок СПОТ; - - з реалізацією угод у майбутньому – ринок СВОП
6	За умовами передачі фінансових активів у користування	- - ринок позичкового капіталу; - - ринок акціонерного капіталу;
7	За регіональною ознакою	- - місцевий; - - регіональний; - - національний; - - світовий (міжнародний)

Класифікація комерційних банків

Класифікаційні ознаки	Види комерційних банків
Порядок створення	Перепрофільовані, новостворені
Характер спеціалізації	Універсальні, спеціалізовані
Територія діяльності	Регіональні, республіканські, міжнародні
Форма власності	Загальнодержавні, муніципальні, колективні
Функції та характер виконаних операцій	Лізингові, депозитні, інноваційні, біржові
Ступінь впливу	Монополісти, аутсайдери
Структура	Багатопрофільні, контрольовані
Конкурентоспроможні	Конкурентоспроможні. Неконкурентоспроможні
Фінансовий стан	Стійкі, проблемні, кризові, банкрути

2. Небанківські кредитні інститути

Господарським Кодексом України визначено, що **лізинг** – це господарська діяльність, спрямована на інвестування власних чи залучених фінансових коштів, яка полягає в наданні за договором лізингу однією стороною (лізингодавцем) у виключне користування другій стороні (лізингоодержувачу) на визначений строк майна, що належить лізингодавцю або набувається ним у власність (господарське відання) за дорученням чи погодженням лізингоодержувача у відповідного постачальника (продавця) майна, за умови сплати лізингоодержувачем періодичних лізингових платежів.

Розрізняють два основних види лізингу:

- фінансовий;
- операційний.

Операційний лізинг охоплює рейтинг і хайринг.

Рейтинг — короткострокова оренда від одного дня до одного року без права наступного придбання орендарем майна.

Хайринг — середньострокова оренда, яка передбачає здачу в найм товарів, обладнання і машин на термін від одного до трьох років.

Таблиця 1.ТОП-10 лізингових компаній України (рейтинг відносно розміру лізингового портфелю)

№	Назва компанії	2012 р., млн. грн.	2011 р., млн. грн.	2010 р., млн. грн.	Темп приросту, %	
					2010-201 1 рр.	2011-201 2 рр.
1	ВТБ Лізинг Україна	3505.03	4869.36	5230.27	-6.90%	-28.02%
2	Райффайзен Лізинг Аваль	2004.80	1913.29	1329.86	43.87%	4.78%
3	УніКредит Лізинг	1415.13	1459.52	1462.60	-0.21%	-3.04%
4	ІНГ Лізинг Україна	1336.70	1482.00	1420.00	4.37%	-9.80%
5	ОТП Лізинг	1156.11	756.89	131.46	475.78%	52.74%
6	Порше Лізинг Україна	546.44	363.83	229.83	58.31%	50.19%
7	Хюпо Альпе-Адриа-Лізинг	491.72	677.14	796.78	-15.02%	-27.38%
8	ALD Аотое/Перша лізингова компанія	466.32	336.00	294.60	14.05%	38.79%
9	Євро Лізинг	323.56	412.58	429.49	-3.94%	-21.58%
10	Сканія кредит Україна	350.00	138.60	238.68	-41.93%	152.53%

Інститути спільного інвестування (ICI) – це організаційно–правова форма діяльності, пов'язана з об'єднанням (залученням) грошових коштів інвесторів з метою отримання прибутку від вкладення їх у цінні папери інших емітентів, корпоративні права та нерухомість.

Українська асоціація інвестиційного бізнесу, «УкрСиб Ессет Менеджмент» (венчурна)

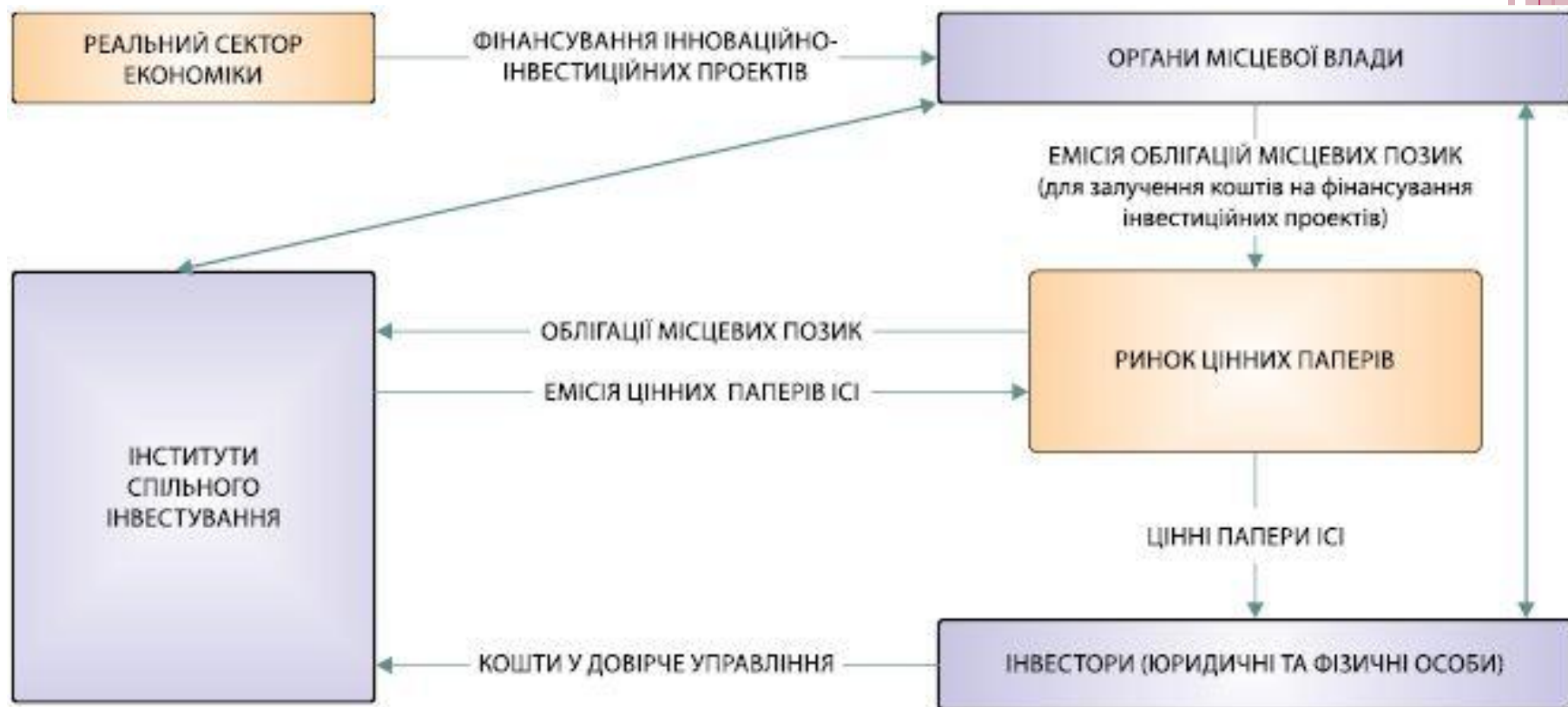

Рис. 3. Залучення фінансового потенціалу ІСІ на розвиток реального сектора на регіональному рівні

СТРУКТУРА АКТИВІВ ФІНАНСОВИХ ІНСТИТУТІВ В УКРАЇНІ у 2013 р.

Показник	Акції	Державні ЦП	Облігації місцевих позик	Облігації підприємств	Векселі	Інші ЦП	Всього портфель ЦП	Всього активів
Обсяг активів у розрізі фінансових інститутів, млрд грн								
Банки	7,41	88,09	5,86		33,78		135,14	1 278,10
НПФ	0,28	0,23	0,01	0,66	-	0,0001	1,17	2,13
ІСІ	23,11	0,16	0,001	11,39	18,98	0,57	54,21	180,95
у т.ч. невенчурні	3,76	0,14	0,001	0,52	0,51	0,00	4,93	9,71
Страховики	17,83	2,36		0,76	-	0,39	21,33	66,39
Зміна з початку року, %								
Банки	+3	+40	+9		+29		+33	+12
НПФ	+8	+17	+23%	+26	-	-	+20	+28
ІСІ	+3	-43	-91	+4	-10	+227	-1	+13
у т.ч. невенчурні	-27	-34	-87	-28	-35	-	-29	-16
Страховики	-40	-10		-48	-	+205	-37	+18
Частка ЦП в активах у розрізі видів фінансових інститутів, %								
Банки	0,57	6,76	0,48		2,25		10,07	100
НПФ	13,02	10,71	0,50	30,91	-	-	55,14	100
ІСІ	12,77	0,09	0,001	6,30	10,49	0,32	29,96	100
у т.ч. невенчурні	38,76	1,43	0,01	5,39	5,21	0,02	50,81	100
Страховики	26,86	3,55		1,47	-	0,59	32,14	100
Частка ЦП у сукупному портфелі фінансових інститутів, %								
Банки	5,64	67,18	4,78		22,40%		100	-
НПФ	23,61	19,42	0,91	56,05	-	-	100	-
ІСІ	42,62	0,29	0,002	21,02	35,01	1,05	100	-
у т.ч. невенчурні	76,27	2,81	0,02	10,60	10,26	0,03	100	-
Страховики	83,60	11,04		3,54	-	1,82	100	-

Джерела: НБУ, Нацфінпослуг, НКЦПФР.

ТАБЛИЦЯ 1. ЗВЕДЕНИЙ ПОРТФЕЛЬ ЦІННИХ ПАПЕРІВ ІСІ ЗА ТИПАМИ ІНСТРУМЕНТІВ У 2010–2011 РР.*

УСІ ІСІ				
ТИП ЦП	СУКУПНА ВАРТІСТЬ ЦП У ПОРТФЕЛЯХ ІСІ, ГРН		ЧАСТКА У ЗВЕДЕНОМУ ПОРТФЕЛІ ЦП ІСІ, %	
	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011
Векселі	15 570 400 663	17 514 090 602	37,73	39,52
Акції	15 113 745 669	16 322 316 353	36,63	36,83
Облігації підприємств	9 529 105 655	9 783 641 301	23,09	22,07
Заставні цінні папери	517 409 207	336 018 325	1,25	0,76
Ощадні сертифікати	36 900 000	197 887 500	0,09	0,45
Облігації державні внутрішні	452 977 494	120 966 788	1,10	0,27
Облігації місцевих позик	27 035 806	40 630 293	0,07	0,09
Інші	16 074 049	5 496 590	0,04	0,01
Всього	41 263 648 543	44 321 047 751	100,00	100,00

*За даними Української асоціації інвестиційного бізнесу

ТАБЛИЦЯ 2. ЗВЕДЕНИЙ ПОРТФЕЛЬ ЦІННИХ ПАПЕРІВ НЕВЕНЧУРНИХ ІСІ ЗА ТИПАМИ ІНСТРУМЕНТІВ У 2010–2011 РР.*

НЕВЕНЧУРНІ ІСІ				
ТИП ЦП	СУКУПНА ВАРТІСТЬ ЦП У ПОРТФЕЛЯХ ІСІ, ГРН		ЧАСТКА У ЗВЕДЕНОМУ ПОРТФЕЛІ ЦП ІСІ, %	
	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011
Акції	4 848 780 564	4 743 787 437	77,30	78,86
Облігації підприємств	565 333 619	607 517 901	9,01	10,10
Векселі	513 278 277	533 819 446	8,18	8,87
Облігації державні внутрішні	285 578 135	107 648 248	4,55	1,79
Облігації місцевих позик	21 168 283	16 056 001	0,34	0,27
Ощадні сертифікати	36 900 000	5 887 500	0,59	0,10
Інші	1 875 303	794 570	0,03	0,01
Всього	6 272 914 180	6 015 511 103	100,00	100,00

*За даними Української асоціації інвестиційного бізнесу

ТАБЛИЦЯ 3. ЗВЕДЕНИЙ ПОРТФЕЛЬ ЦІННИХ ПАПЕРІВ ДИВЕРСИФІКОВАНИХ ІСІ ЗА ТИПАМИ ІНСТРУМЕНТІВ У 2010–2011 РР.*

ДИВЕРСИФІКОВАНІ ІСІ				
ТИП ЦП	СУКУПНА ВАРТІСТЬ ЦП У ПОРТФЕЛЯХ ІСІ, ГРН		ЧАСТКА У ЗВЕДЕНОМУ ПОРТФЕЛІ ЦП ІСІ, %	
	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2010	31.12.2011
Акції	1 253 659 947	1 280 605 987	77,49	79,80
Облігації підприємств	68 163 744	108 811 295	4,21	6,78
Векселі	114 640 684	79 066 939	7,09	4,93
Облігації державні внутрішні	49 690 668	44 198 082	3,07	2,75
Облігації місцевих позик	16 960 203	12 962 926	1,05	0,81
Інші	114 640 684	79 066 939	7,09	4,93
Всього	1 617 755 930	1 604 712 167	100,00	100,00

*За даними Української асоціації інвестиційного бізнесу

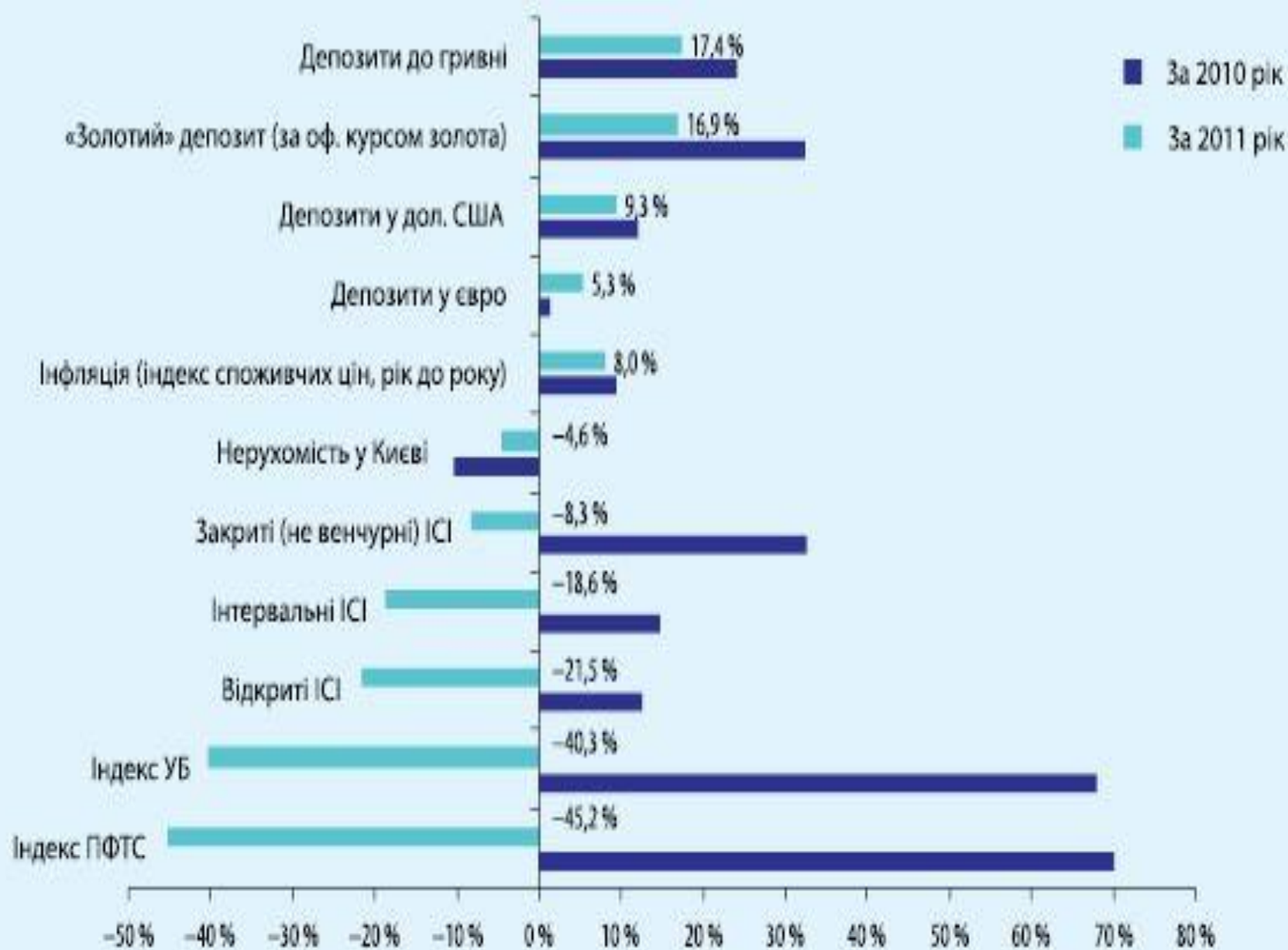

Рис. 2. Середня доходність невенчурних ІСІ, депозитів, індексів акцій та рівень інфляції у 2010–2011 рр.
(за даними Української асоціації інвестиційного бізнесу)

Стаття	Суть змін
Ставки податку на доходи фізичних осіб	Ставки податку на доходи фізичних осіб залежно від бази оподаткування: 17% для місячного доходу від 12 500 до 42 000 гривень, 20% для місячного доходу від 42 000 до 83 000 гривень, 25% для місячного доходу понад 83 000 гривень
Оподаткування пасивних доходів	15% для річного доходу в межах 150 000 гривень; 17% для річного доходу від 150 000 до 504 000 гривень; 20% для річного доходу від 504 000 до 996 000 гривень; 25% для річного доходу понад 996 000 гривень; 5% для доходів у вигляді дивідендів за акціями і корпоративними правами, виплаченими резидентами-платниками податку на прибуток підприємств, крім доходів у вигляді дивідендів за акціями та інвестиційними сертифікатами, які виплачуються інститутами спільного інвестування
Одноразове декларування майна	З 1 січня по 31 жовтня 2015 року фізичні особи зобов'язані одноразово надати декларацію доходів, майна і фінансового стану фізичних осіб, зокрема й отриманих із порушенням законодавства України у питанні оподаткування, валютного регулювання. У разі ненадання декларації в майбутніх періодах вартість активів платника податків становитиме 200 000 гривень

Акциз на електроенергію	До переліку підакцизних товарів входить електроенергія зі ставкою 3,2% від вартості
Податок із реалізації алкоголю	Введено акцизний податок із реалізації через роздрібну торговельну мережу алкогольних напоїв, тютюнових виробів і палива. Ставку встановлюють місцеві органи влади на рівні до 5%
Декларування цін в електронному вигляді	Впровадження електронної форми подання декларації про роздрібні ціни на підакцизні товари та можливість змінювати ціни двічі на місяць
Зрівняння оподаткування на сигарети з фільтром і без	Мінімальне акцизне податкове зобов'язання зі сплати акцизного податку на сигарети без фільтра та з фільтром – 304,11 гривень на 1 000 одиниць
Оподаткування нерухомості	Внесення комерційної нерухомості до бази оподаткування податком на нерухомість (сільські, селищні та міські ради також можуть встановлювати пільги з відповідного податку для фізичних осіб залежно від їхнього майнового стану та рівня доходів, а також релігійних організацій, статуту яких зареєстровано в установленому законом порядку); надання права місцевим органам влади встановлювати ставки податку на нерухоме майно для об'єктів житлової та нежитлової нерухомості в розмірі до 2% (24 гривні) від мінімальної заробітної плати за кожен квадратний метр; скасування неоподаткованого мінімуму загальної площі житлової нерухомості

Податок на купівлю валюти	Підвищення з 0,5% до 2% ставки збору на обов'язкове державне пенсійне страхування з операцій купівлі іноземної валюти для фізичних осіб; скасування цього збору для юридичних осіб
Сільгоспподаток	Скасування фіксованого сільськогосподарського податку при збереженні пільгового оподаткування з ПДВ
Військовий податок	Продовження дії військового податку до 2016 року, підвищення ставки з 1,5 до 2%.
СКАСОВАНО:	Збір за першу реєстрацію транспортного засобу; рентну плату за транспортування нафти і нафтопродуктів магістральними нафтопроводами та нафтопродуктопроводами, транзитне транспортування трубопроводами природного газу та аміаку через територію України; плату за користування надрами; плату за землю; збір за користування радіочастотним ресурсом; збір за спеціальне використання води; збір за спеціальне використання лісових ресурсів; фіксований сільськогосподарський податок; збір на розвиток виноградарства, садівництва і хмелярства; збір у вигляді цільової надбавки до чинного тарифу на електричну та теплову енергію, крім електроенергії, виробленої кваліфікованими когенераційними установками; збір у вигляді цільової надбавки до чинного тарифу на природний газ